

FI lausuntopyyntö VV

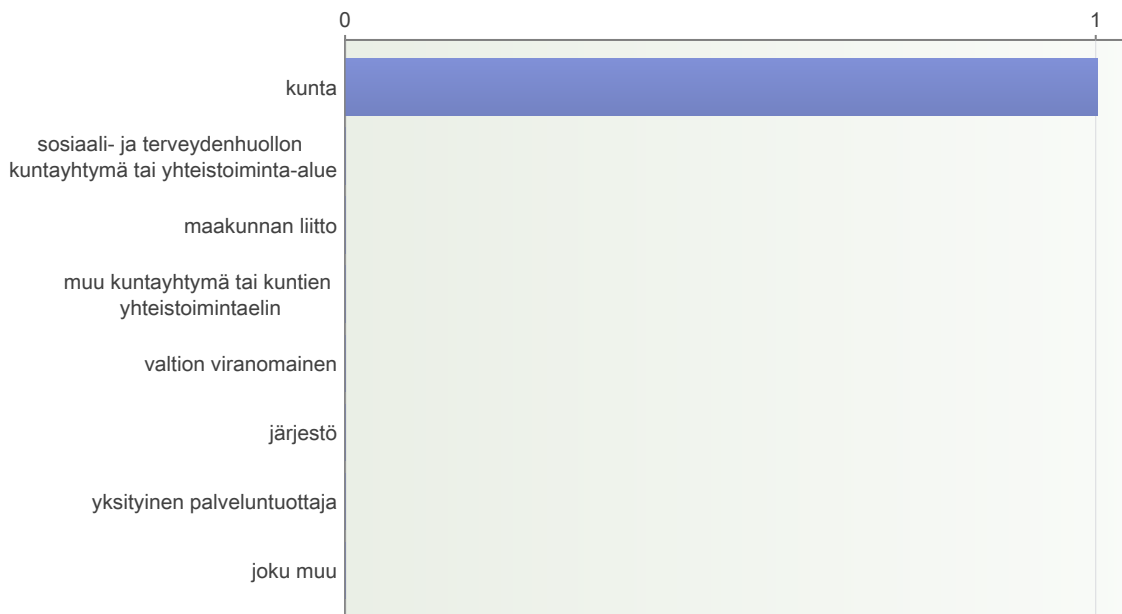
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Ylöjärven kaupunki	Anne Santalahti	anne.santalahti@ylojarvi.fi	14.3.2017 ja 20.3.2017	Perusturvalautakunta, kaupunginhallitus

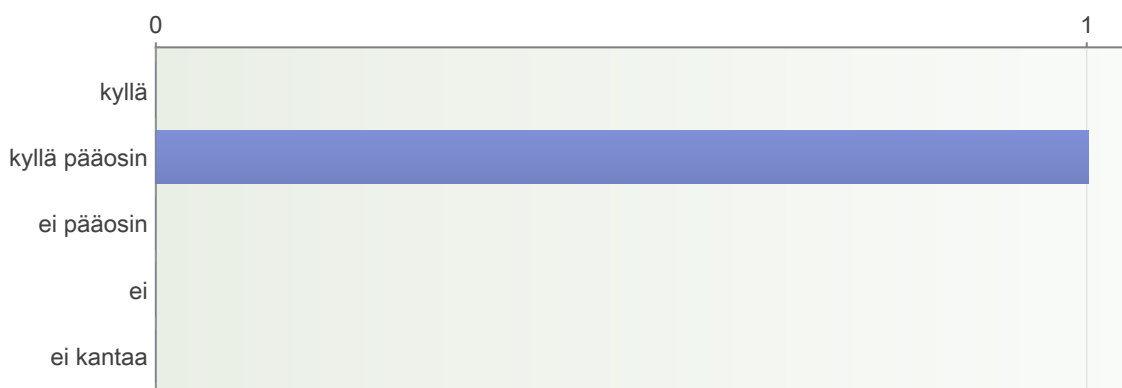
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

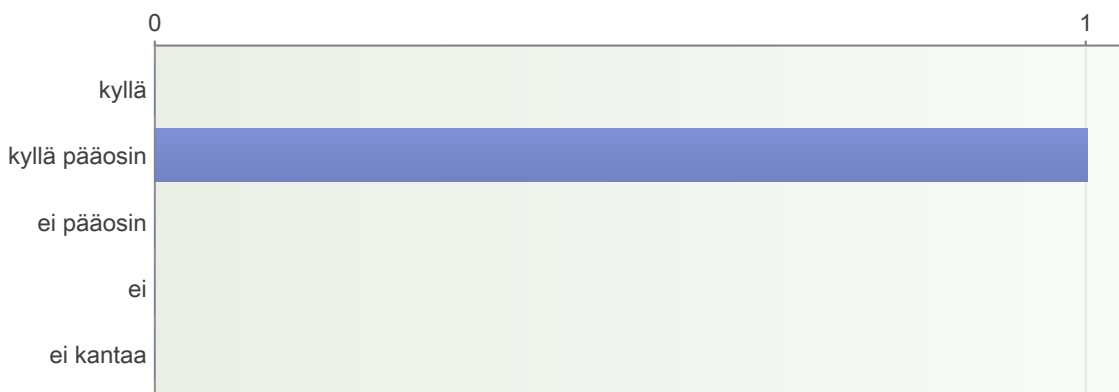
- Valinnanvapausmalli lähtökohtaisesti parantaa palveluiden saatavuutta. Ehdotettu tapa toteuttaa perustason ja eräiden erityistason palveluiden valinnanvapaus yhtiöittämisvelvollisuuden ja markkinamekanismien kautta voi heikentää sote- ja maakuntauudistukselle alun perin asetettujen tavoitteiden, kuten palveluiden integraation ja kustannusten hillinnän, toteutumista.

Sote-uudistuksen kustannusten hillintää koskevat odotukset riippuvat paljolti siitä, toteutuuko maakunnan toimijoiden ICT-yhteiskäyttö ja pystytäänkö toimintaprosesseissa toteuttamaan suunnitellut integraatiohyödyt. Toteuttamalla integraatiota ja poistamalla päällekkäisyyksiä, saadaan myös parannettua palvelujen saatavuutta.

Terveyserojen kaventamiseen tarvitaan myös huomattavaa kansalaisten omaehtoisen terveysvastuun lisäämistä ja toisaalta hyvin integroituja palveluja runsaasti sote-palveluja tarvitseville henkilöille sekä myös heikommassa/vajaavaltaisessa asemassa oleville henkilöille. Laaja valinnanvapaus voinee lisätä näiden ihmisryhmien syrjäytymistä pois palveluista ja siten lisätä terveyseroja.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

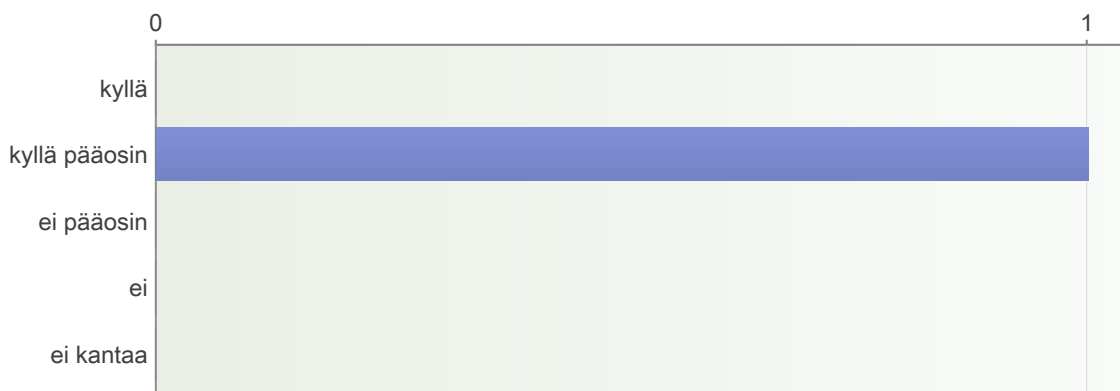
- Lausunnolla oleva lakiluonnos edistää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia merkittävästi. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa toteutuvat erityisesti alueilla, joilla on tai jonne uskotaan syntyvän valinnan mahdollisuuksia.

Huoli liittyy erityisesti useita sosiaali- ja terveystalvuuksia käyttäviin asiakkaisiin sekä erityisryhmiin kuten päihde- ja mielenterveys- tai lastensuojelun asiakkaisiin sekä muistihäiriöisiin ihmisiin, joiden kyky ohjautua palvelujärjestelmässä ja käyttää maksuseteliä, asiakasseteliä ja henkilökohtaista budjettia voi olla rajoittunut.

Lisäksi tarkoituksenmukaisen asiakasvalinnan tueksi tarvittaisiin erilaisia luotettavia, mutta helppokäyttöisiä toiminnan laatu- ja muita vaikutusmittareita.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

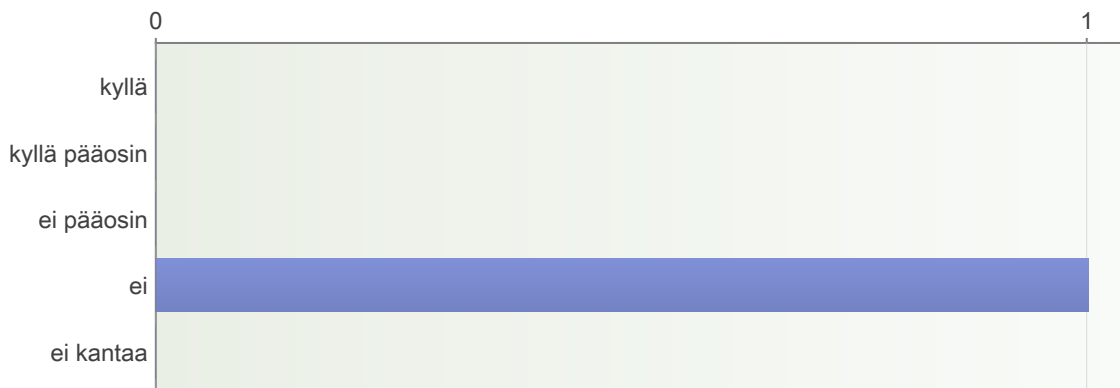
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnan mahdollisuuksia on erittäin laajasti, mutta oikean sekä osaavan asiantuntijan valinta tulee olemaan kansalaisille epävarmempaa kuin tähän asti. Uudistuksessa asiakas ohjataan ensisijaisesti valitsemaan sähköisesti netin kautta sote-keskus ja sitä kautta maksusetelin tuottaja sekä asiakassetelin tuottaja. Henkilökohtaisen budjetin mallissa palveluntuottajat myös valitaan itse. Nykyisin lääkäri, hoitaja tai sosiaalityöntekijä neuvovat asiakasta ja antavat vaihtoehtoja jatkohoidosta ja palvelun tuottajasta. Tällä hetkellä on epävarmaa, mistä asiakkaiden käyttöön saadaan 1.1.2019 alkaen oikeaa vertailutietoa sellaisessa muodossa, että kaikki asiakkaat pystyvät sitä hyödyntämään. Toisaalta jos asiakkaan asuinalueella kohtuullisen tavoitettavuuden päässä ei ole kuin yksi palveluntuottaja, valinnan vapautta ei käytännössä voi käyttää.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

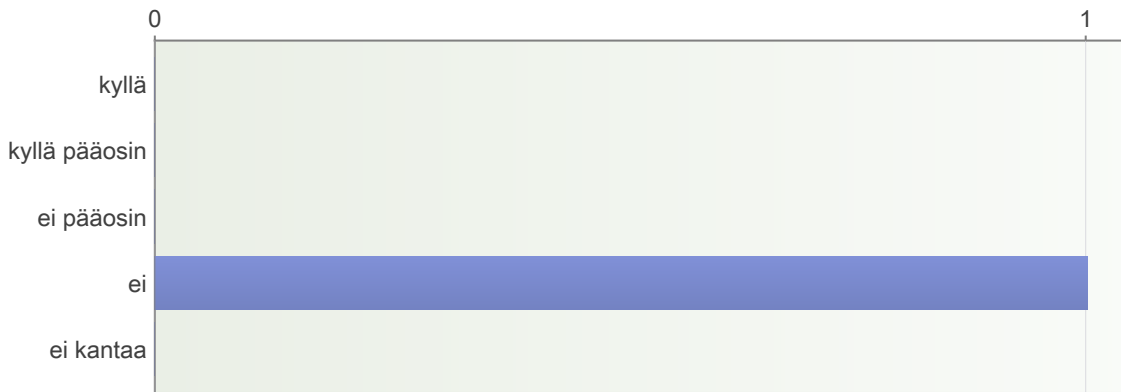
- Palvelujen yhteen sovittaminen eli integraatio on huomattavan haasteellista, jos valinnanvapaus toteutetaan esitetyllä tavalla. Sote-järjestämislakiesityksen mukaan maakunnan on huolehdittava laaja-alaisesti yhteen sovitettuja palveluita tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittelemisestä sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Toisaalta laaja-alaisia palvelutarpeita omaavilta asukkailta ei voine evätä valinnan vapautta, joten maakunnan mahdollisuudet asiakkaiden ohjaamiseen ja integraation toteuttamiseen ovat rajalliset.

Myös maakunnan mahdollisuudet ohjata tuottajia ovat rajallisia ja vaativat runsaasti yksityiskohtaisia sopimuksia, sopimusten valvontaa ja tuottajakorvausten erityisehtoja. Lisäksi seuranta ja integraatio vaativat kaikkien toimijoiden, niin yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin osalta, tietojen keräämisen maakunnan tietoaltaaseen sekä reaaliaikaisen tietojen käsittelyn ja seurannan. Tämän toteutus vaatii sekä investointirahaa että asiaan varattua henkilöstöä.

Epävarmaksi jää, että esitetyllä toimintamallilla saataisiin turvattua asiakkaan oikeus yhteen sovitettuihin palveluihin.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska substanssilainsäädäntöön tai maakunnan tulevaan henkilöstömäärään ei puututa, niin kustannusten kasvun hillintä tulee kohdistumaan pääsääntöisesti palveluverkkoon ja ICT-järjestelmiin. Toisaalta tietojen siirtoon, varastointiin ja analysointiin sekä valinnanvapauden toimivuuden seurantaan tarvittavat ICT-järjestelmät aiheuttavat kustannustennousua koko maan tasolla huomattavasti. Tämä puolestaan vähentää 3 miljardin euron kustannusten hillintätavoitetta merkittävästi.

Palveluntuottajille asetetuista korvaus/sopimusehdoista riippuen on mahdollista, että palvelujen tuottamistavat muuttuvat innovaatioiden myötä kustannustehokkaammiksi. Toisaalta laaja valinnanvapaus ja useat tuottajat ja asiakkaan lyhytjänteinen 1v. sitoutuminen tuottajaan kuitenkin voivat nostaa kustannuksia.

Merkittävämmät kustannussäästöt syntynevät palveluohjauksen ja palvelujen priorisoinnin myötä. Myös tukipalvelutoimintojen järjestämistä tukevat ratkaisut auttavat kustannussäätöjen saavuttamisessa.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

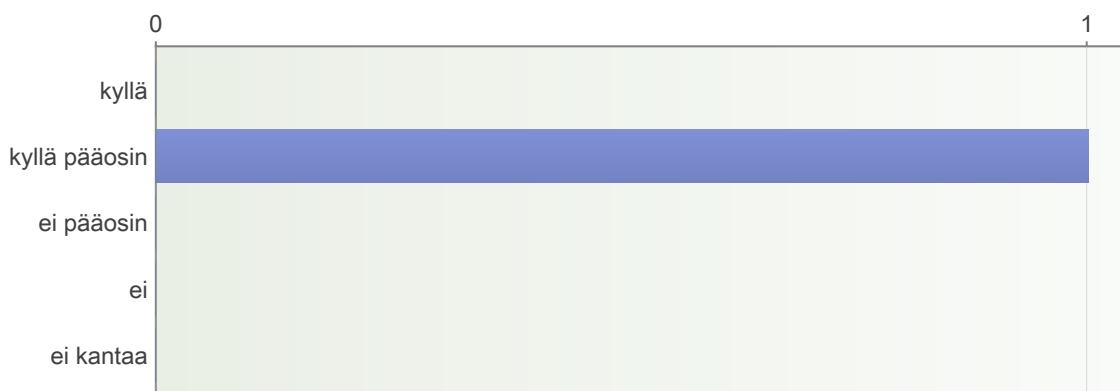
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslakiluonnoksessa ei suoraan oteta kantaa kansanvaltaisuuteen tai demokratian toteutumiseen.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

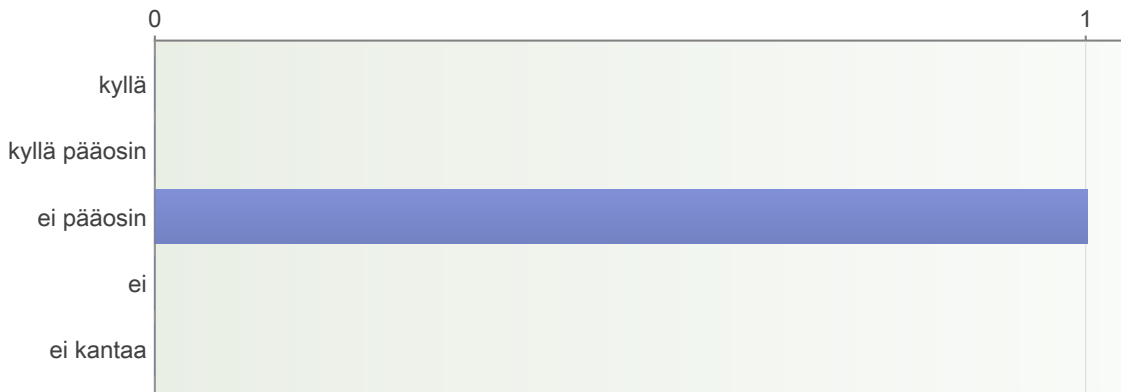
Vastaajien määrä: 1

- Laaja valinnanvapaus on jo itsessään hyvin merkittävä toimintatavan muutos. Valinnanvapauslainsäädännössä ei ole kuitenkaan esitetty kannustimia hyvinvoinninedistämiseen tai yleensä ehkäisevään toimintaan. Näillä asioilla olisi vaikutusta tulevaisuuden haasteisiin. Jos tuottajat kilpailevat asiakkaista, niin palveluinnovaatiot ehkä halutaan pitää omana tietonaan, koska ne muuttuvat kilpailuvaltiksi.

Jos maakunnassa toimisi vain yksi suuri tuotantoyhtiö, niin toiminnan ketteryys saattaa kadota.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvaeluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laajennettuun perustason esitetään kuuluviksi asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 § 1 momentin mukaiset palvelut. Sosiaalipalveluja tarvitsevan asiakkaan kohdalla on kuitenkin vaikea arvioida, milloin sote-keskukseen hakeutuva asiakas on lyhytaikaisen ja tilapäisen avun tarpeessa ja milloin palvelun tarve on pitkäaikaista.

Työnjako liikelaitosten ja yhtiötetyn toiminnan osalta tulisi jättää maakunnan päätettäväksi. Jos asiasta säädetään asetuksella, maakunnan rooli suoran valinnan palvelujen osalta kaventuu lähes pelkästään rahoittajan rooliksi.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämävastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

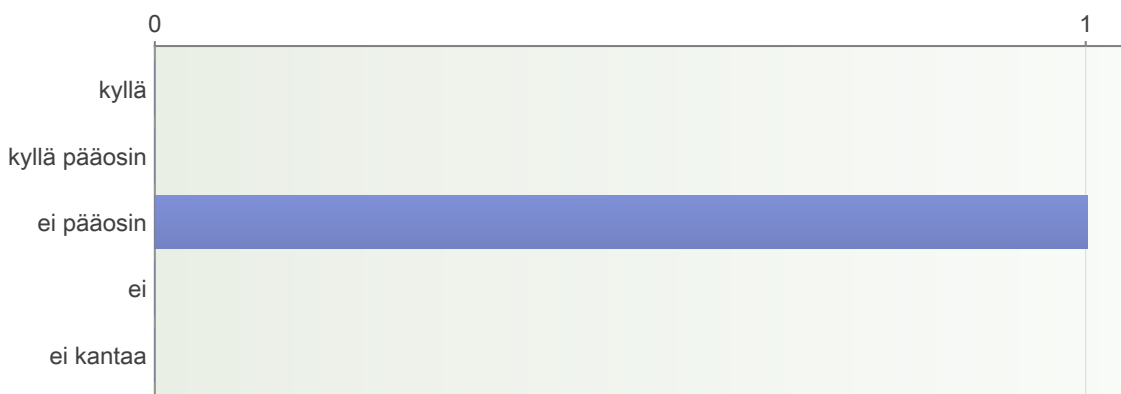
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmässä maakunta ei voi kantaa järjestämisvastuutaan: maakunnalla ei ole suoria ohjaus- eikä vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan. Maakunta voi lakiesityksen 31§:n mukaan asettaa palvelun laatuun, saatavuuteen ja palvelujen yhteen sovittamiseen liittyviä ehtoja suoran valinnan palvelun tuottajille, mutta ei maksusetelipalvelun tuottajille.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

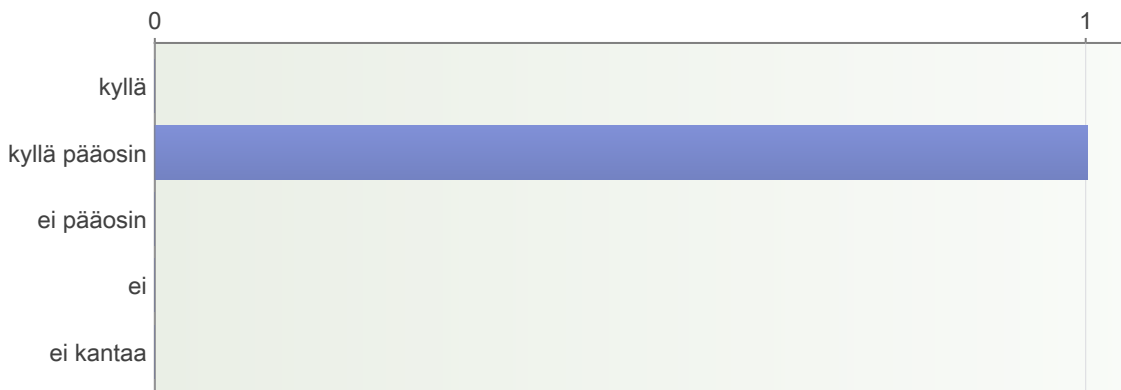
Vastaajien määrä: 1

- Velvollisuus maksusetelien antamiseen saattaa vaikuttaa tuottajien halukkuuteen perustaa sote-keskuksia. Maksuseteli lisää suoran valinnan palvelun tuottajan riskiä ja sitä kautta voi korottaa hintaa, jolla palveluja ollaan valmiita tuottamaan.

Kokonaisvastuun hajautuminen liikelaitoksen, maakunnan, suoran valinnan palvelun ja maksusetelipalvelun tuottajan välillä voi aiheuttaa asiakkaalle viivästyksiä ja heikentää palvelujen integraatiota.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

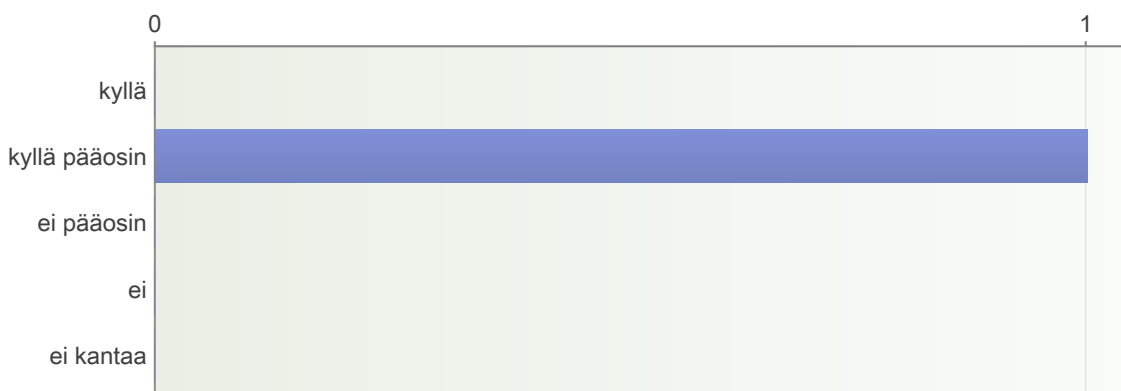
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen maksusetelijärjestelmässä, jos hänellä on riittävästi tietoa sairaudestaan tai muusta palvelun tarpeestaan sekä kykyä arvioida eri vaihtoehtoja maksusetelin käyttämisessä. Lisäksi tarvitaan riittävästi puolueetonta tietoa tarjolla olevista palveluista ja niiden laadusta.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

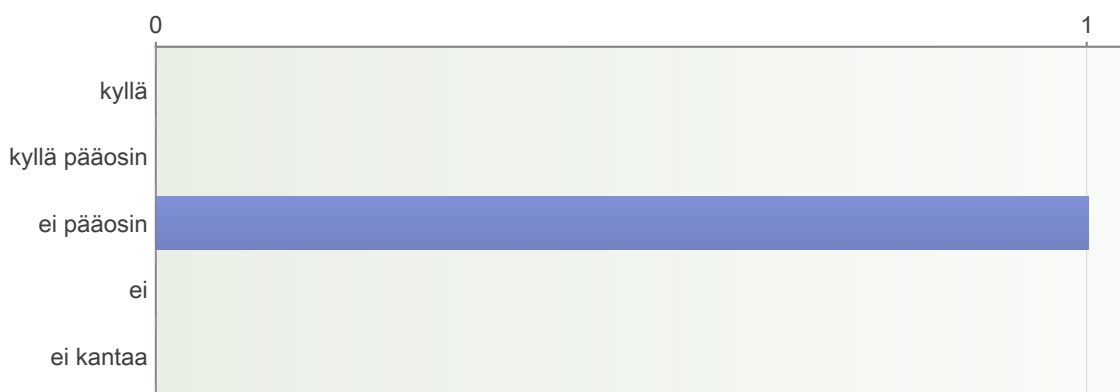
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on hyvä ja laaja valinnan mahdollisuus, mutta se ei ehkä kaikin osin ole tarkoituksenmukaista. Valintaoikeutta voisi olla tarpeen rajata jossain tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun lastensuojelun tai päihde- ja mielenterveyspalvelujen saaminen viivästyy asiakkaan itsensä tai hänen läheistensä tekemien valintojen seurauksena.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

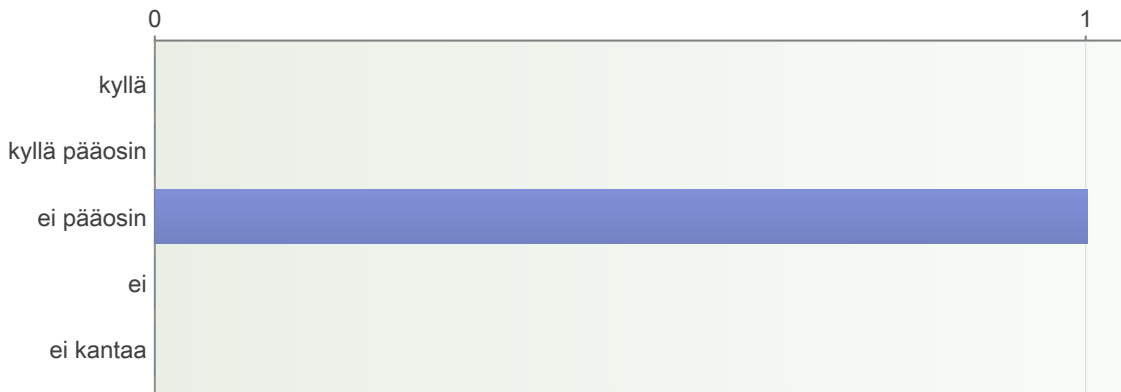
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan oikeuksien näkökulmasta jää kuitenkin epäselväksi, miten asiakassetelillä hankittavat palvelut määritellään. Kuinka varmistetaan se, että asiakas tietää, millaista palvelua hän on oikeutettu saamaan. Asiakassetelin käyttö vaatii asiakkaalta enemmän omaa tietoa kuin nykyinen palveluseteli. Esitetty asiakassetelimalli saattaa pakottaa asiakkaan valitsemaan vain markkinoilla toimivista yhtiöistä ja samalla estää valitsemasta julkista liikelaitosta palvelun tuottajaksi.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

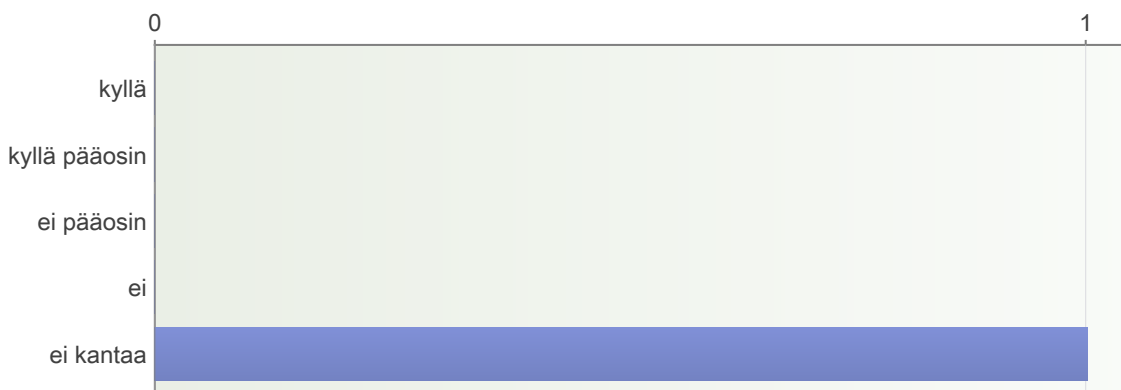
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelituottajien ohjaaminen on vaikeaa. Lakiluonnoksessa jää kaiken kaikkiaan epäselväksi maakunnan liikelaitoksen, maakunnan sote-keskusten sekä erilaisin ostopalvelusopimuksin ja setelijärjestelyin toimivien palveluntuottajien tosiasialliset hankinta- ja alihankintasuhteet. Järjestelmä vaatii erittäin mittavan valvontakoneiston maakunnalta, jotta voidaan turvata mahdollisesti monista alihankintaketjuista muodostuva palvelu ja palveluketjun integraatio.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

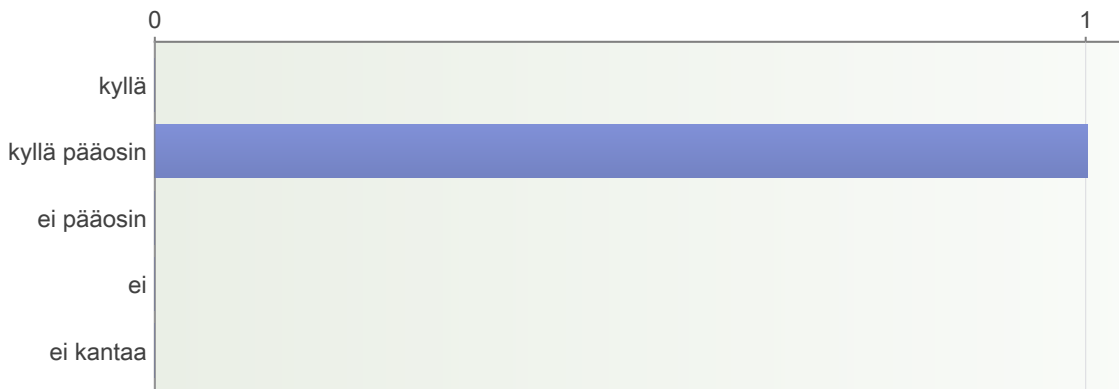
Vastaajien määrä: 1

- Kysymyksen asettelu on sellainen, ettei siihen voi vastata yksiselitteisesti kyllä tai ei vastauksena.

Maakuntien päätöksentekoa esitetään voimakkaasti rajoitettavaksi. Lakiluonnoksen 21 §:ssä säädettäisiin maakunnalle velvoite käyttää asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus. Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että vähimmäistasona on, että viisitoista prosenttia (15 %) näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Kiinteä vähimmäistason määrittely on perusteetonta maakuntien itsehallinnollisen aseman ja niissä vallitsevien erilaisten olosuhteiden vuoksi. Säädökset ovat sekavat ja monimutkaiset, valvontaa ja byrokratiaa lisääviä eivätkä tue demokratian toteutumista.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

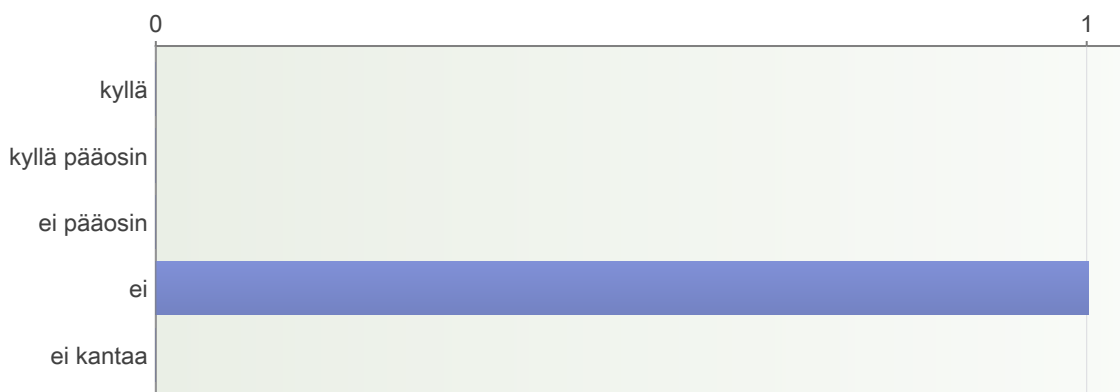
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti antaa asiakkaalle hyvin laajat mahdollisuudet tarvitsemiensa palvelujen toteuttamiseen. Se edellyttää kuitenkin huomattavaa kykyä hahmottaa vuositasolla henkilökohtainen palvelujentarve. Henkilökohtainen budjetointi voi johtaa maakunnan näkökulmasta kohtuuttomaan kustannusten kasvuun. Lisäksi henkilökohtaisen budjetin riittävyyden seuranta tulisi esittää tarkemmin.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

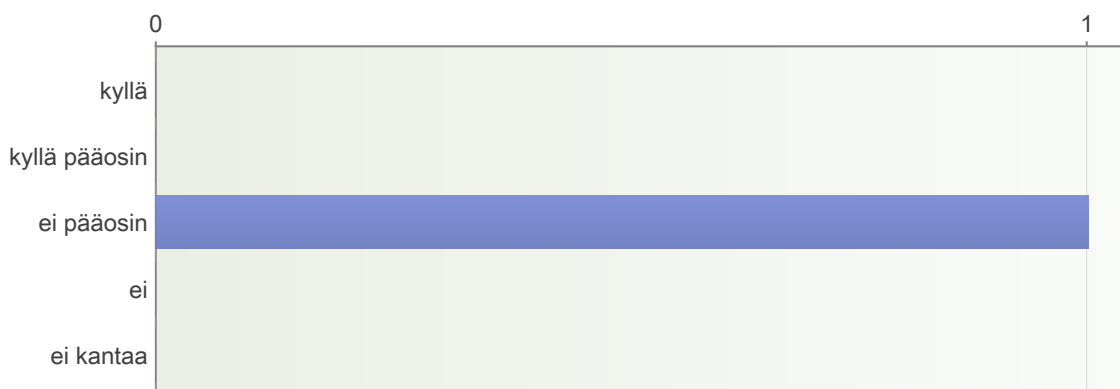
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Päätöksentekomalli on täysin uusi eikä siitä ole kokemuksia. Ehdotettua mallia pitää ehdottomasti pilotoida ja arvioida sen soveltuvuus käytäntöön. Tukea tarjoavien henkilöiden saatavuus voi osoittautua ongelmalliseksi. Perusteluissa esitetty arvio siitä, että tuettu päätöksenteko voitaisiin toteuttaa vapaaehtoisvoimin on epärealistinen.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

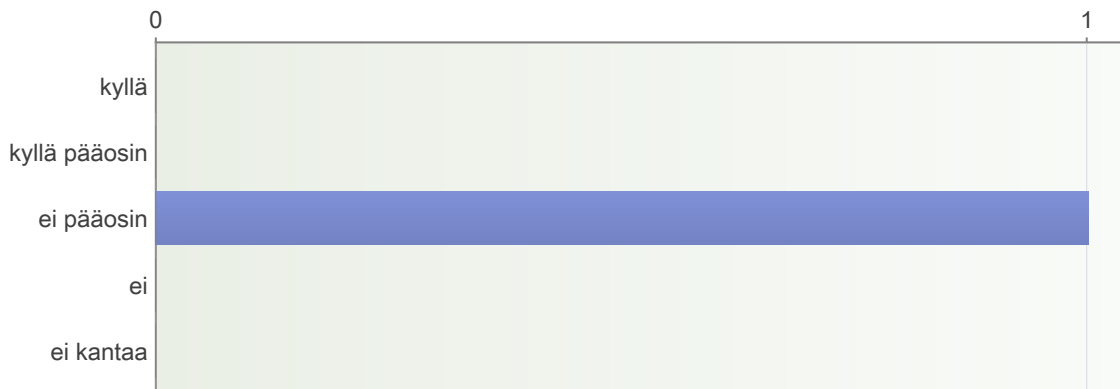
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt aiheuttavat maakunnalle runsaasti hallinnollista työtä ja edellyttävät uudenlaista sopimusoikeudellista osaamista ja sitovat runsaasti asiantuntijaresursseja. Tästä seurannee lisäkuluja, joka vaikeuttaa tavoitteen mukaista kustannusten hillintää. Lisäksi laaja sopimustenhallinta edellyttää uudenlaista ICT-järjestelmää.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

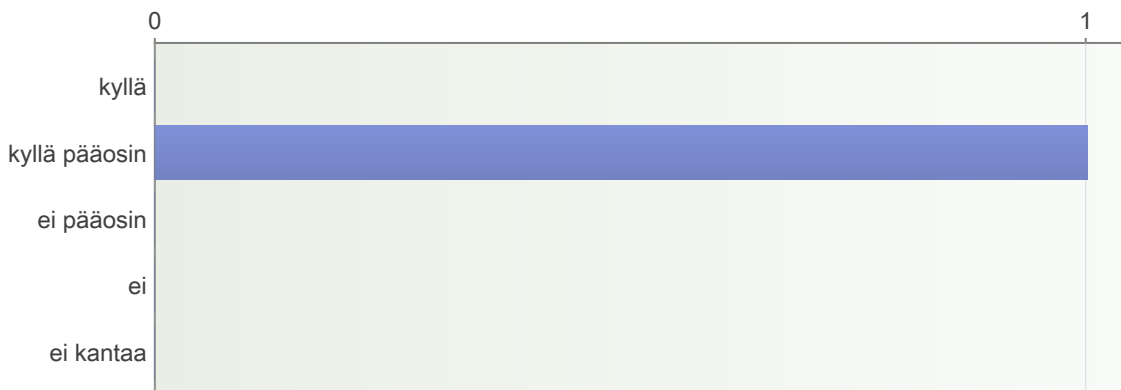
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntaan tulee runsaasti sopimuksia ja niiden laatiminen, seuranta ja ajan tasalla pitäminen vaatii huomattava työmäärän. Myös asiakkaille tarvitaan valintojen tekemiseksi tietoa sopimuksista. Lainsäädännössä tulisi olla mekanismi, jolla maakunta tai suoran valinnan tuottaja voisi puuttua henkilökohtaisen budjetin tai maksusetelipalvelun tuottajan toimintaan suoraan, jos se havaitsee toiminnassa laadullisia tai muita puutteita.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

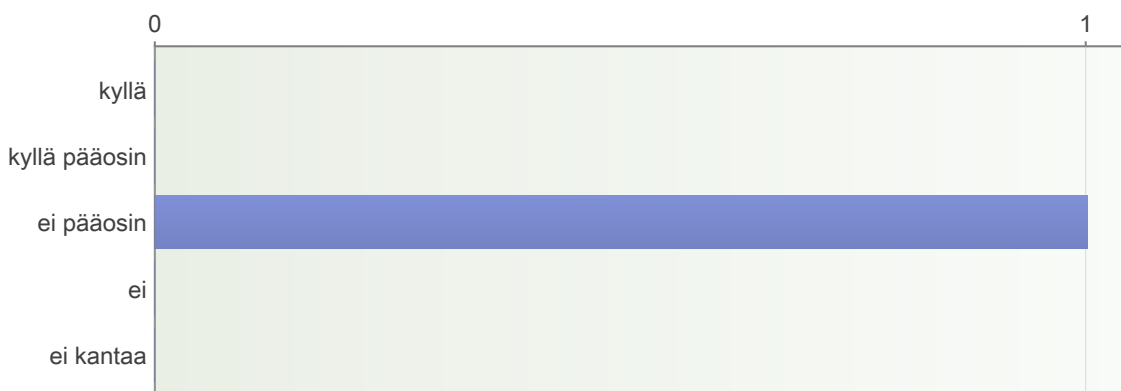
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan mahdollisuus asettaa tuottajille asukkaiden palvelun tarpeesta johtuvia ehtoja ja tarvittaessa muuttaa niitä on kannatettava.

Toisaalta tuottajien kohdistuvat velvoitteet voivat karsia jo toimivia yrityksiä ja nostaa erityisesti pienten yritysten kynnystä markkinoille tuloon. Kyse on erityisesti tietojärjestelmiin liittyvistä vaatimuksista sekä raportointivelvoitteista.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista. 15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

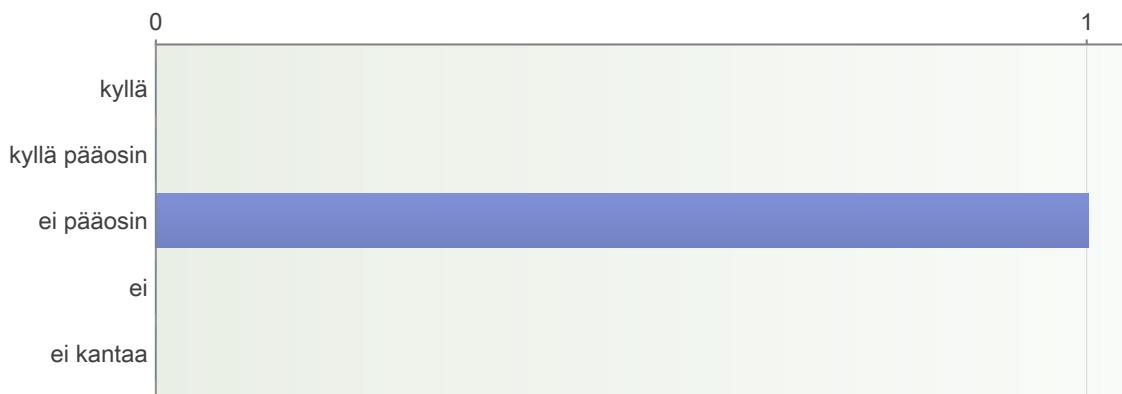
- Kustannusten oikean korvaustason määrittäminen on toiminnan alussa haastavaa. Jos korvaustaso on liian pieni, ei synny markkinoita. Jos se on liian suuri, maakunnan kustannukset karkaavat. Määräytymisperuste voi myös kannustaa kohdennettuun asiakashankintaan. Kun palveluntuottajaa voi vaihtaa vuoden välein, tämä ei kannusta ehkäisevän hoidon toteutukseen, sillä työn tulokset voivat siirtyä toisen tuottajan hyödyksi.

Kapitaatiomalli itsessään ei ole omiaan kannustamaan pitkäaikaisiin potilassuhteisiin. Jollekulle palveluntuottajalle voi kertyä terveystalouden suurkuluttajia, joiden kohdalla ei ole mahdollista määrittää yksiselitteistä tarvekerrointa, mutta joiden hoidon koordinointi ja pitkäjänteisyys ovat ehdottoman välttämätöntä. 4/5 kiinteän osan sitominen ehdottomaksi kiinteän korvauksen minimitasoksi ei ole tarkoituksenmukaista.

Suun terveydenhuollossa kapitaatiokertoimet eivät ole toimivia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

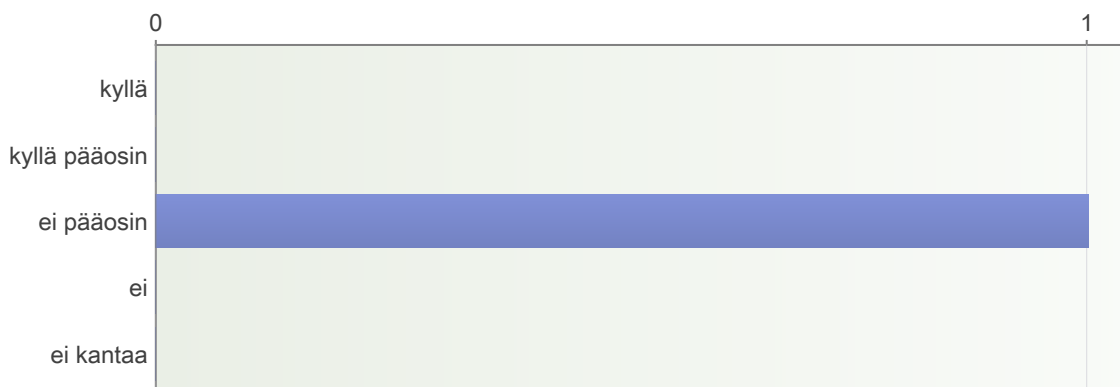
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kapitaatiokorvauksen rinnalla tarvitaan muitakin korvausmalleja.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

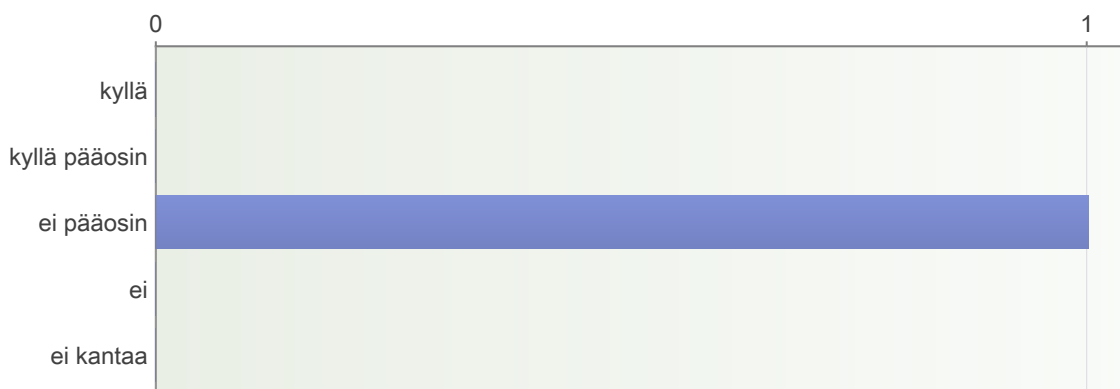
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toimeenpanolle olisi varattava riittävä siirtymäaika. Markkinoiden avautuminen suoran valinnan sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille sekä asiakassetelin, maksusetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto kaikki yhtä aikaisesti 1.1.2019 alkaen muodostaa riskin koko valinnanvapauden toteuttamiselle.

Lain siirtymäsäännökset ja niiden perustelut ovat osin ristiriitaisia. Kahden vuoden siirtymäaikaa 31.12.2020 saakka maakunnan yhtiöiden perustamisessa ei voida pitää aitona siirtymäaikana, jos yksityiset sote-keskukset ja suun hoidon yksiköt ovat kuitenkin aloittaneet toimintansa jo 1.1.2019.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

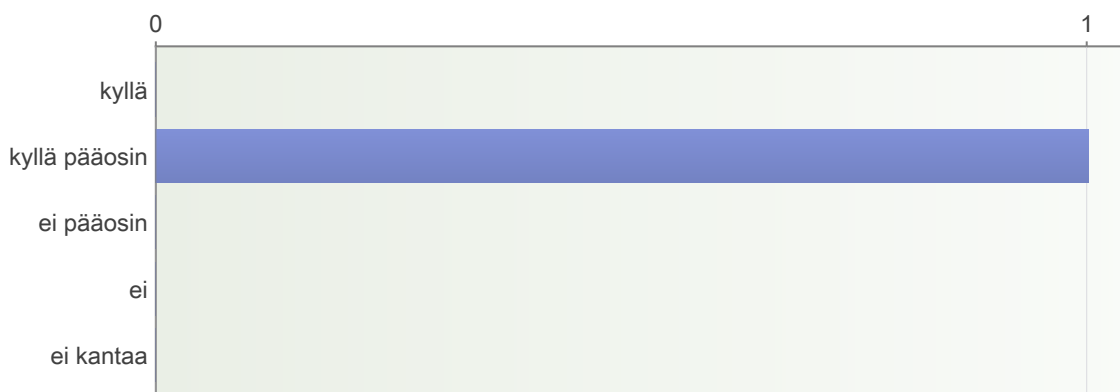
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuutaan. Lukuun 9 sisältyvät asetuksenantovaltuudet ovat epätarkoituksenmukaisia ja maakuntien itsehallinnon ja järjestämisvastuun vastaisia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

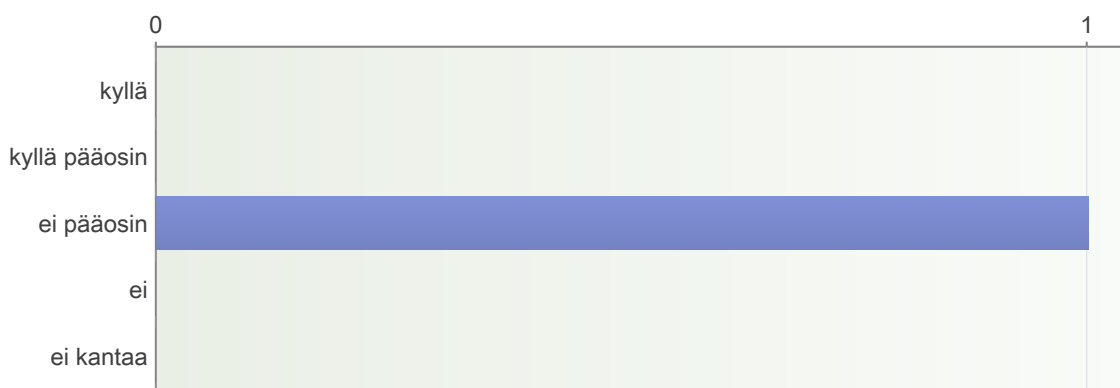
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty valinnanvapausmalli muuttaa koko nykyisen markkinatilanteen. Todennäköistä on, että toimivat terveydenhuollon markkinat syntyvät pääsääntöisesti suurempiin kaupunkikeskuksiin, mutta ei haja-asutusalueelle. Sosiaalipalveluihin liittyviä markkinoita voi sen sijaan henkilökohtaisen budjetin myötä syntyä myös harvemmin asutuille alueilla.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuottajille asetettavat vaatimukset tullevat karsimaan erityisesti suoran valinnan palvelujen tuottajista pois pienet yritykset, esim. fysioterapiassa ja lääkärin vastaanotossa. Pienten toimijoiden mahdollisuus päästä tuottamaan palveluja olisi alihankkijasuhde isompaan sote-keskustuottajaan.

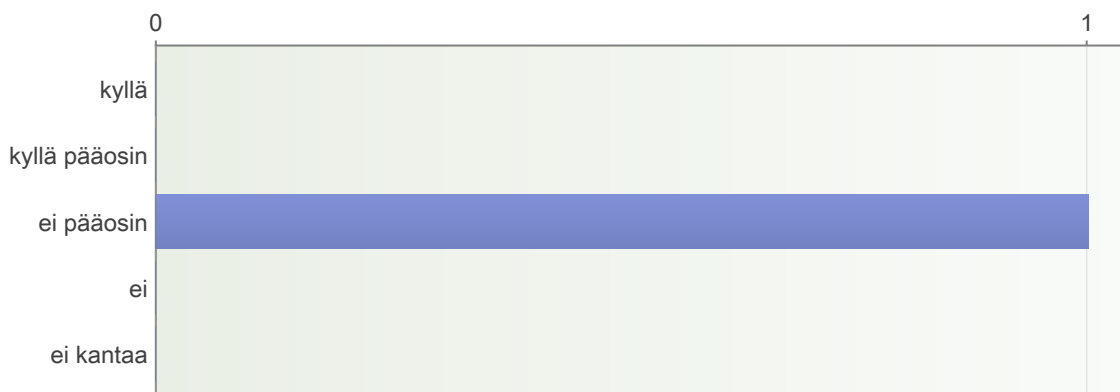
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- On vaikeaa arvioida, kuinka uudistus lopulta vaikuttaa asiakkaiden valintoihin, sillä esimerkiksi mainonta ja markkinointi tulevat ohjaamaan kuluttajien valintoja. Toisaalta on selvityksiä, joiden perusteella valinnassa tärkeää on palvelujen saavutettavuus(sijaintipaikka) ja omat tai läheisten kokemukset palveluista.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

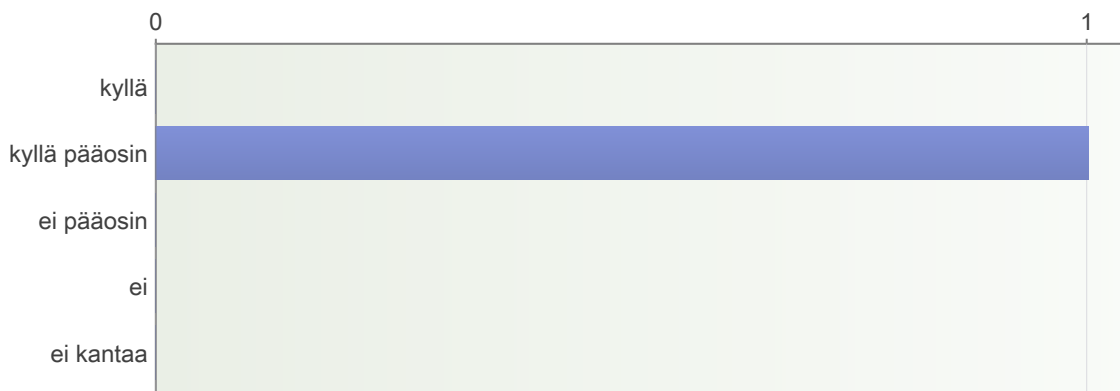
- Suun terveydenhuollon muuttuminen suoran valinnan palveluksi parantaa palvelujen saatavuutta, mikä on asiakkaan kannalta hyvä asia. Alueellista tasa-arvoisuutta se ei kuitenkaan takaa. Lisäksi palveluntuottajan valinta vuodeksi kerrallaan ja suunniteltu kapitaatorahoitusmalli eivät sovi suunterveydenhuoltoon. Siellä ehkäisevään toimintaa tulisi panostaa korjaavaa toimintaa enemmän.

Lisäksi yhteistyö ja yhdyspinnat neuvolatoiminnan ja kouluterveydenhuollon kanssa on ratkaistava. Samoin on selvitettävä yhteistyökysymykset, jotka liittyvät mm. ikäihmisten palveluihin palveluasumisessa, tehostetussa palveluasumisessa ja myös vammaispalveluihin.

Valinnanvapausmallissa hyvää on suunterveydenhuollon erottaminen omaksi valittavaksi kokonaisuudekseen.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.